

Η τεχνική του λεμφαδένα «φρουρού» - απαραίτητη μέθοδος στην χειρουργική αντιμετώπιση του **καρκίνου του μαστού**



Από τους

Χαρίλαο Πατέρα, Χειρουργό, Δ/ντή Κλινικής

Μαστού Ιατρικού Ψυχικού.

και

Εμμανουήλ Αμπατζόγλου, Χειρουργό Κλινικής

Μαστού Ιατρικού Ψυχικού.

Τα τελευταία χρόνια η τεχνική του λεμφαδένα «φρουρού» αποτελεί καθημερινή πρακτική στην χειρουργική αντιμετώπιση του καρκίνου του μαστού στην Κλινική Μαστού του Ιατρικού Ψυχικού. Η πραγματοποίηση της μεθόδου αυτής γίνεται με τη συνεργασία του τμήματος Πυρηνικής Ιατρικής του Ιατρικού Κέντρου Αθηνών και του Παθολογοανατομικού Εργαστηρίου «ΙΣΤΟΠΑΘΟΛΟΓΙΚΗ ΔΙΑΓΝΩΣΗ».

Χάρη στη μέθοδο αυτή μειώνονται σημαντικά οι πρώιμες και οι αργότερες μετεγχειρητικές επιπλοκές στην αντιμετώπιση του καρκίνου του μαστού από τον ριζικό λεμφαδενικό καθαρισμό της μασχάλης.

Όπως είναι γνωστό, η νόσος αυτή, που πλήττει τις ανεπτυγμένες και αναπτυσσόμενες χώρες, είναι η σύγχρονος «μάστιγα» για τις γυναίκες. Είναι ο συχνότερος καρκίνος που τις προσβάλλει. Υπολογίζεται, ότι μία Ελληνίδα στις 12-13 θα νοσήσει από καρκίνο του μαστού κατά τη διάρκεια της ζωής της.

Μοναδικός τρόπος αντιμετώπισης, μέχρι σήμερα, είναι η έγκαιρη διάγνωση, που επιτυγχάνεται με τον τακτικό έλεγχο της γυναίκας (κλινικό και εργαστηριακό) με στόχο την ανεύρεση της νόσου πριν αυτή δώσει συμπτώματα.

Χάρη στη συνεχή ενημέρωση και ευαισθητοποίηση των γυναικών, τη συνεχή εξέλιξη των διαγνωστικών μέσων (αναλογική, ψηφιακή και μαγνητική μαστογραφία, υπερηχογράφημα, ελαστομετρία, ραδιοϊσοτοπική απεικόνιση) και την υλοποίηση προγραμμάτων πληθυσμιακού ελέγχου (screening), έχουμε πετύχει να ανακαλύπτεται ο καρκίνος του μαστού σε ολόγεια και μικρότερο μέγεθος (όγκοι μικρότεροι των 2 cm).

Όσο μικρότερο είναι το μέγεθος του όγκου τόσο μικρότερη είναι η πιθανότητα προσβολής των μασχαλιαίων λεμφαδένων. Σε όγκους μικρότερους από 1 cm μόνο το 25% έχει διηθημένους (θετικούς) μασχαλιαίους λεμφαδένες.

Μέχρι πριν μια δεκαετία, η μοναδική μέθοδος σταδιοποίησης της νόσου ήταν ο ριζικός λεμφαδενικός καθαρισμός της μασχάλης επιπέδου I, II και III σε γυναίκες που **κλινικά ήταν είτε αρνητικές είτε θετικές**, σε ό,τι αφορά την κατάσταση των μασχαλιαίων λεμφαδένων τους, γιατί :

α) Η κλινική εκτίμηση της κατάστασης

των μασχαλιαίων λεμφαδένων είναι εντελώς ανεπαρκής, καθώς, σύμφωνα με διεθνή στοιχεία, το 30% των ασθενών υποσταδιοποιούνται ή υπερσταδιοποιούνται.

β) Η διήθηση ή όχι των μασχαλιαίων λεμφαδένων στον καρκίνο του μαστού παραμένει ο ισχυρότερος προγνωστικός παράγων για την πρόβλεψη της συστηματικής διασποράς της νόσου και άρα για την πρόγνωση της ασθενούς.

θεραπευτικό λόγο και ασθενείς με αρνητικούς λεμφαδένες.

Οι μετεγχειρητικές επιπλοκές του λεμφαδενικού καθαρισμού είναι κυρίως:

- α) το λεμφοίδημα του χειρουργηθέντος άνω άκρου, που προκαλεί σχεδόν λειτουργική αναπηρία
- β) το άλγος
- γ) η υπαισθησία στην έσω επιφάνεια του βραχίονος και
- δ) η αιμωδίες των δακτύλων της άκρας χειρός

η αντιμετώπισή τους βελτιώνει την επιβίωση σε σχέση με την θεραπεία των λεμφαδένων, εάν και όταν αυτοί καταστούν κλινικώς εμφανώς θετικοί.

Από όλα τα παραπάνω καθίσταται προφανές ότι στόχος της ιατρικής τα τελευταία χρόνια ήταν η ακριβής ταυτοποίηση της ανατομικής οδού της λεμφικής διασποράς της νόσου από την πρωτοπαθή εστία στους λεμφαδένες της μασχάλης και ο ακριβής καθορισμός του πρώτου λεμφαδένα που υποδέχεται αυτήν την απαγωγό οδό και ο οποίος ονομάστηκε λεμφαδένας «Φρουρός».

Χρονικά ορόσημα εφαρμογής του λεμφαδένα «Φρουρού»:

Ο Νοτιοαμερικανός Χειρουργός Ramon Cabanas καθόρισε σε μελέτη για την διδακτορική του διατριβή, την ύπαρξη σταθερού ανατομικώς λεμφαδένα από τον οποίο διέρχεται η λέμφος (αποχετεύεται) επί καρκίνου του πέους και άνοιξε τον δρόμο για την εφαρμογή της τεχνικής του λεμφαδένα «φρουρού».

1977

Ο Donald Morton και οι συνεργάτες του ανέπτυξαν τεχνική εντοπισμού του λεμφαδένα «φρουρού» σε μελάνωμα δέρματος με χρωστική.

1991

Ο Giuliano δημοσίευσε την πρώτη μελέτη διαδερμικής χαρτογράφησης με την χρήση χρωστικής και εκτομής του λεμφαδένα «φρουρού» σε 174 ασθενείς με καρκίνο του μαστού.

1994

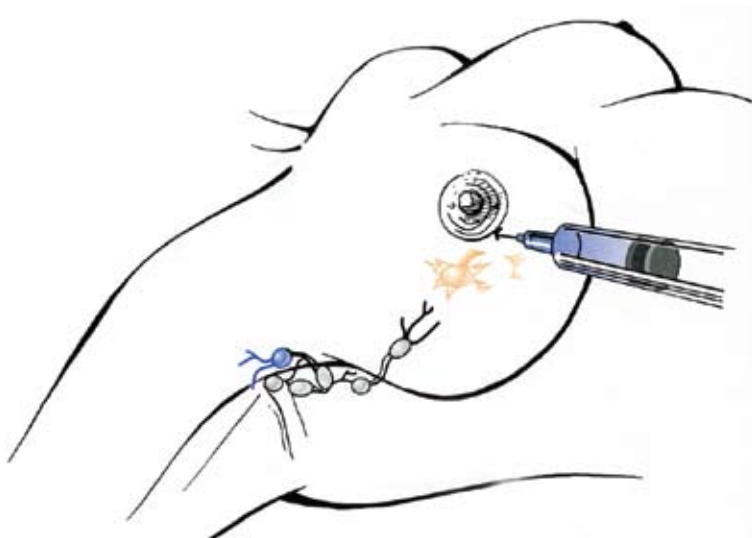
Η τεχνική του λεμφαδένα «φρουρού» είναι μία ελάχιστα επεμβατική τεχνική επακριβούς προσδιορισμού της κατάστασης των λεμφαδένων της μασχάλης και απαλλάσσει από τον μασχαλιαίο λεμφαδενικό καθαρισμό, εφόσον ο λεμφαδένας «φρουρός» δεν είναι διηθημένος.

Επίσης, επιτρέπει την ακριβέστερη και εκλεκτικότερη θεραπεία των ασθενών με καρκίνο του μαστού που έχουν μεταστάσεις στους μασχαλιαίους λεμφαδένες καθώς και την πραγματοποίηση εξειδικευμένων

Χάρη στη μέθοδο αυτή μειώνονται σημαντικά οι πρώιμες και οι απώτερες μετεγχειρητικές επιπλοκές στην αντιμετώπιση του καρκίνου του μαστού από τον ριζικό λεμφαδενικό καθαρισμό της μασχάλης.

Δυστυχώς όμως ο λεμφαδενικός καθαρισμός της μασχάλης έχει σημαντικά μεγάλο ποσοστό (περίπου 30%) πρώιμων και απώτερων μετεγχειρητικών επιπλοκών, με αποτέλεσμα να επιβαρύνονται σημαντικά χωρίς

Επίσης, όλες οι σχετικές μελέτες διεθνώς για την επίδραση της προφυλακτικής θεραπείας των μη διηθημένων λεμφαδένων (αρνητικών) της μασχάλης, είτε με χειρουργικό καθαρισμό είτε με ακτινοθεραπεία, δεν κατάφεραν να αποδείξουν ότι



Έγχυση ραδιοϊσότοπου και χρωστικής την ημέρα του χειρουργείου.